

Θέσεις Φανής Σωτηριάδου, Πρωτοδίκη Δ.Δ., ενόψει των επικείμενων αρχαιρεσιών της Ένωσής μας

Αγαπητοί συνάδελφοι,

η διετία που μας πέρασε σημαδεύτηκε από ένα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό όσον αφορά τη διοικητική δικαιοσύνη: τη συστηματική και επίμονη προσπάθεια της Πολιτείας να θεσμοθετήσει με ταχείς ρυθμούς ένα αμφιλεγόμενο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων, εις βάρος των υπηρεσιακών μας δικαιωμάτων, αλλά και του δικαιώματος δικαστικής προστασίας εν γένει (προσπάθεια εισαγωγής χάρτη δεοντολογίας, εισαγωγή νέων κριτηρίων αξιολόγησης των δικαστών, πολλά από τα οποία αποσυνδεδεμένα από τα δικαστικά μας καθήκοντα, προετοιμασία εισαγωγής του λεγόμενου δικαστικού management με σκοπό τον έλεγχο της αποδοτικότητας κάθε δικαστηρίου/δικαστή, εκκίνηση της διαδικασίας συρρίκνωσης των διοικητικών δικαστηρίων με παράλληλη μετατροπή ορισμένων εξ αυτών σε δικαστήρια τηλεματικής). Οι εξελίξεις αυτές, που σε μεγάλο βαθμό αναχαιτίστηκαν από τη συλλογική παρέμβαση του σώματος, εκκινούν στην πραγματικότητα από τους διακηρυγμένους στόχους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη Δικαιοσύνη και είναι αποτυπωμένοι στο ελληνικό σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στην έκθεση Πισσαρίδη και σε άλλα κείμενα. Όπως διατυπώνεται σε αυτά, βασική προϋπόθεση της εκταμίευσης κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης είναι οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν από αυτό να φέρουν το χαρακτηριστικό της άμεσης αποδοτικότητας. Υπό αυτήν την έννοια η μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης αναγορεύτηκε την τελευταία διετία σε ύψιστη προτεραιότητα για την Πολιτεία, προκειμένου η λειτουργία της να μην γεννά προσκόμματα στις κατά τα ανωτέρω χρηματοδοτούμενες επενδύσεις.

Στο σημείο αυτό, βέβαια, θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς για ποιον λόγο η διευκόλυνση των επενδύσεων, ακόμη και υπό τη μορφή αλλαγών στη δικαιοσύνη, να αποτελεί «κακή» εξέλιξη για τον κλάδο μας. Ταυτόχρονα, όμως, θα έπρεπε, ομοίως, να αναρωτηθεί για ποιο λόγο οι μεταρρυθμίσεις αυτές συνδυάστηκαν με μία πρωτοφανή, μεγάλης έντασης και διάρκειας επίθεση

κατά των δικαστών, ενορχηστρωμένη από συγκροτήματα του τύπου αλλά και επίσημους παράγοντες της δικαιοσύνης (βλ. μεταξύ άλλων: συνέδριο Κύκλου Ιδεών, σύσταση επιτροπής για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης, συνέδριο στους Δελφούς), σύμφωνα με την οποία οι δικαστές ανάγονται σε κύριους υπαίτιους για την καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης και κατ' επέκταση στον βασικό ανασταλτικό παράγοντα των επενδύσεων στη χώρα. Ακόμη δε περισσότερο, θα έπρεπε να προβληματιστεί κανείς για το γεγονός ότι η παραπάνω επίθεση λαμβάνει χώρα σε μία χρονική συγκυρία που εκδηλώνονται βαθιά προβληματικά φαινόμενα στη λειτουργία των θεσμών του κράτους και του συστήματος, όπως αυτά των παρακολουθήσεων και των υποκλοπών, της διαφθοράς και των σκανδάλων, και τα οποία με το έναν ή τον άλλον τρόπο έχουν ήδη κλονίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στον θεσμό της δικαιοσύνης.

Η απόδοση ευθυνών στους δικαστές σχετικά με την καθυστέρηση της απονομής της δικαιοσύνης στη χώρα δεν αποσκοπεί μόνο στο να περισώσει το κύρος της δικαιοσύνης στα μάτια των πολιτών, και μάλιστα σε μια εποχή που στην Ε.Ε. και σε ολόκληρο τον κόσμο οι αναλύσεις προειδοποιούν για μια ακόμη βαθύτερη και πιο συγχρονισμένη οικονομική κρίση, αλλά και στο να προλειάνει το έδαφος για την συρρίκνωση μισθολογικών και υπηρεσιακών κεκτημένων, ως προέκταση της συρρίκνωσης του δικαιώματος δικαστικής προστασίας της πλατιάς πλειοψηφίας των πολιτών. Άλλωστε, η προφανής απαξίωση της Ένωσης από κάθε διάλογο που διεξήχθη σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις στη δικαιοσύνη, με πλέον πρόσφατο παράδειγμα την σύσκεψη που συγκάλεσε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας στις 16 Ιανουαρίου 2023, στην οποία δεν προσκλήθηκαν οι εκπρόσωποι των Δικαστικών Ενώσεων, δεν αφήνει περιθώρια αμφιβολίας για την άμεση υλοποίηση των παραπάνω σχεδιασμών.

Στις συζητήσεις που διεξάγονται είναι άκρως ενδεικτικό το παράδειγμα των κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών, οι οποίες, ήδη, στην Ευρώπη (βλ. Ολλανδία, Γαλλία κ.α.) εκδικάζονται από επικουρικά δικαιοδοτικά όργανα και

επιτροπές, ενώ σε εθνικό επίπεδο η εισαγωγή της διαμεσολάβησης και η τάση δημιουργίας διαφόρων επιτροπών προειδοποιεί για μία μελλοντική μετάλλαξη του δικαιοδοτικού μας έργου και συναφώς της υπηρεσιακής και μισθολογικής μας κατάστασης. Η κατάργηση, άλλωστε, διοικητικών δικαστηρίων, εξέλιξη η οποία καταδικάστηκε από την έκτακτη γενική συνέλευση του σώματος, έθεσε με ενάργεια το ζήτημα της λειτουργίας της δικαιοσύνης στη λογική κόστους-οφέλους, δηλαδή μιας δικαιοσύνης που θα απονέμεται με την προσδοκία της ανταποδοτικότητας, στη λογική της εξοικονόμησης πόρων και της προτεραιοποίησης των διαφορών μεγάλου οικονομικού ενδιαφέροντος, σε βάρος εκείνων που αφορούν τα πλατιά στρώματα του πληθυσμού. Ο ρόλος του δικαστή, λοιπόν, καλείται να προσαρμοστεί στο νέο μοντέλο δικαιοσύνης, στο οποίο εκτός από τους δείκτες εκκρεμότητας, θα κυνηγάει πλέον δείκτες αποδοτικότητας (χαρακτηριστική η αναφορά στο πόρισμα της ομάδας εργασίας υπό την εποπτεία του κ. Πικραμένου), στη διαμόρφωση των οποίων πρωτεύοντα ρόλο διαδραματίζει η ποσότητα έναντι της ποιότητας, η ταχύτητα, η προσαρμοστικότητά του σε πολυποίκιλα καθήκοντα, η απόκτηση δεξιοτήτων μέσω υποχρεωτικών σεμιναρίων κ.α. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο φαίνεται ιδιαίτερα προβληματική και η σταδιακή εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης με τη μορφή αλγορίθμων που θα καθοδηγούν τη δικαστική κρίση.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ενόψει όλων αυτών και βαδίζοντας προς την ανάδειξη των εκπροσώπων της Ένωσής μας προκύπτει ως ζητούμενο το εξής: με ποιον συσχετισμό μέσα στο Δ.Σ. η Ένωση Διοικητικών Δικαστών θα μπορέσει να αποτρέψει τις επερχόμενες δυσμενείς για τον κλάδο μας εξελίξεις και ταυτόχρονα θα αξιώσει αποτελεσματικά τις αλλαγές που είναι και ρεαλιστικές και επίκαιρες να επέλθουν, με πρώτη την επαναφορά των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και επιδόματος εορτών. Μία διεκδίκηση, η οποία όχι μόνο δεν είναι ανέφικτη, όπως υπερθεμάτιζε η σημερινή πλειοψηφία του Δ.Σ., αποφασίζοντας εμφανώς αντίθετα από τη βούληση του σώματος, αλλά καθίσταται, υπό την παρούσα εκτόξευση του κόστους κατοικίας και διαβίωσης, επιβεβλημένη.

Εξίσου, όμως, σοβαρό ζήτημα είναι η ολοένα και πιο αποκάλυπτη απαξίωση του θεσμικού ρόλου της Ένωσης και ο παραγκωνισμός της από νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, λοιπές επιτροπές της Βουλής, θεσμικούς διαλόγους και δημόσιες συζητήσεις για το μέλλον της δικαιοσύνης, γεγονός το οποίο ούτε ως ατυχής συγκυρία μπορεί να λογισθεί ούτε, έστω, ως εκδήλωση αδιαφορίας του σημερινού Προεδρείου. Αντιθέτως, είναι βασικό σύμπτωμα της πλήρους σύμπτωσης του τελευταίου με τις κυρίαρχες κατευθύνσεις και επιλογές στον χώρο της δικαιοσύνης. Από αυτό, όμως, προκύπτει και ένα βασικό διακύβευμα αυτών των εκλογών. Με ποιες θέσεις, ποια αιτήματα και ποιον προσανατολισμό θα μπορέσει η Ένωση να ανακτήσει το χαμένο της κύρος και να είναι παρούσα ως ισότιμος συνομιλητής στο τραπέζι κάθε διαλόγου που αφορά την δικαιοσύνη; Η επιστημονική επεξεργασία θέσεων και απόψεων στη βάση της αντίληψης ότι η δικαιοσύνη πρέπει να μεταρρυθμίζεται προς τη διεύρυνση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας, το επίπεδο του οποίου αντανακλάται και στο επίπεδο των υπηρεσιακών και μισθολογικών δικαιωμάτων των δικαστών, είναι το πλαίσιο στο οποίο, κατά κοινή αντίληψη με τους συναδέλφους Βασίλη Φαϊτά και Γιώργο Μαρμαρίδη, με τους οποίους κατερχόμαστε μαζί στις επικείμενες εκλογές, πιστεύουμε ότι πρέπει να διαμορφώνονται οι θέσεις της Ένωσης. Στο link, το οποίο επισυνάπτεται, παρατίθενται αναλυτικά οι θέσεις τις οποίες δημοσιεύσαμε ενόψει των αρχαιρεσιών.

https://www.edd.gr/images/docs/faitas_marmaridis_sotiriadou_views.pdf

Ας αναλογιστεί, επομένως, κανείς: Ποια θα ήταν σήμερα η υπηρεσιακή μας κατάσταση, σε ποιο βαθμό θα απολαμβάναμε προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία αν σήμερα υπήρχε ένας κώδικας δεοντολογίας, αν η βαθμολόγηση κατά τη συμμετοχή μας στα υποχρεωτικά σεμινάρια αποτελούσε κριτήριο της προαγωγής μας και αν το δμηνο είχε γίνει βμηνο; Όλα τα παραπάνω απετράπησαν από τη συλλογική παρέμβαση του σώματος, το οποίο μέσα από τις Γενικές του Συνελεύσεις και σε πλήρη αντίθεση με την πλειοψηφία του σημερινού Δ.Σ., καταδίκασε αυτές τις εξελίξεις. Αυτή η πείρα

του τελευταίου διαστήματος αποδεικνύει περίτρανα ότι η υπεράσπιση των πραγματικά ζωτικών συμφερόντων του κλάδου δεν ευοδώνεται με ατομική διαπραγμάτευση αλλά μέσα από τις συλλογικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Ανεξάρτητα από το όποιο Διοικητικό Συμβούλιο αναδειχθεί από τις επικείμενες εκλογές, το σώμα έχει τη δική του, υπέρτερη δυναμική να καθορίζει τις εξελίξεις και αυτή η δυναμική είναι που πρέπει να ξεδιπλωθεί το επόμενο διάστημα.